

POMOC OSOBOM BEZDOMNYM W OKRESIE ZIMY

Zjawisko bezdomności jest jednym z najbardziej złożonych i dotkliwych problemów społecznych. Sytuacja osób bezdomnych powinna znajdować się w obszarze szczególnego zainteresowania i troski każdego z nas. Bezdomność jako zjawisko społeczne jest jedną z przesłanek udzielenia świadczeń z pomocy społecznej. Ma to związek, zwłaszcza w okresie zimowym, z ochroną życia i zdrowia ludzkiego, a w szerszym ujęciu z konstytucyjną zasadą poszanowania i ochrony przyrodzonej oraz niezbywalnej godności człowieka, której to realizowanie jest obowiązkiem władz publicznych. Do zasady poszanowania godności człowieka odwołują się także przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz.901 z późn. zm.), która w przepisie art. 3 ust. 1 stanowi, iż pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Punktem wyjścia do rozważań dotyczących problematyki bezdomności jest ustawowa definicja **osoby bezdomnej**, którą ustawa o pomocy społecznej w przepisie art. 6 pkt 8 definiuje jako **osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.**

Po ustaleniu, że mamy do czynienia z osobą bezdomną, przepisy ustawy o pomocy społecznej przewidują stosunkowo szerokie spektrum możliwych form wsparcia.

1) Podstawowym świadczeniem niepieniężnym, które może być udzielone osobom bezdomnym, jest pomoc w formie schronienia. Zgodnie z przepisem art. 48 ustawy o pomocy społecznej, świadczenie w formie schronienia jest udzielane osobom tego pozbawionym. Przesłanka pozbawienia schronienia jest więc podstawą do udzielenia pomocy w formach przewidzianych w kolejnym art. 48a ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z przepisem art. 48a ust. 1 ustawy, udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Katalog ten uzupełnia przepis art. 48a ust. 4 ustawy, zgodnie z którym tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni.

W okresie zimowym równie istotnego znaczenia jak świadczenia niepieniężne nabierają świadczenia pieniężne ukierunkowane na zabezpieczenie niezbędnej potrzeby bytowej, jaką w szczególności jest opał (lub inne nośniki energii cieplnej). Świadczeniem takim jest zasiłek celowy oraz specjalny zasiłek celowy.

W katalogu możliwych form udzielenia schronienia wyróżnia się schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Zgodnie z przepisem art. 48a ust. 2b ustawy o pomocy społecznej, schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi zapewnia osobom bezdomnym, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, zakład opiekuńczo-leczniczy lub zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, tymczasowe schronienie wraz z usługami opiekuńczymi oraz usługami ukierunkowanymi na wzmacnianie aktywności społecznej, w miarę możliwości wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

Dodatkowo, w szczególnie uzasadnionych przypadkach zapewnia się w takiej placówce posiłek lub całodzienne wyżywienie.

Jak już wskazano, udzielanie schronienia następuje poprzez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi (art. 48a ust. 1), ewentualnie w ogrzewalni (art. 48a ust. 4).

Zasadą jest udzielanie pomocy w schronisku (w tym z usługami opiekuńczymi) lub noclegowni. Ogrzewalnia jest natomiast miejscem interwencyjnego, bezpiecznego pobytu w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące.

Udzielenie pomocy w formie udzielenia schronienia w schronisku z usługami opiekuńczymi, schronisku lub noclegowni, na ogólnych zasadach wymaga złożenia przez osobę zainteresowaną odpowiedniego wniosku.

Po odebraniu wniosku, zgodnie z przepisem art. 48a ust. 8 ustawy o pomocy społecznej, pomoc przyznawana w formie tymczasowego schronienia w ogrzewalni lub noclegowni nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

Zgodnie z przepisem art. 48a ust. 1 ustawy, udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Katalog ten uzupełnia przepis art. 48a ust. 4 ustawy, zgodnie z którym tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni.

2) W okresie zimowym równie istotnego znaczenia jak świadczenia niepieniężne nabierają świadczenia pieniężne w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych min. na żywność, leki, opał (lub inne nośniki energii cieplnej), **ubranie**, po spełnieniu kryteriów określonych w ustawie o pomocy społecznej. Stosownie do art.8 wspomnianej ustawy – prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776,00 zł;

2. rodzinie, której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600,00 zł

- przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 (np. sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego).

3) Równocześnie osobom bezdomnym w trybie nagłym przyznawana jest pomoc w formie wyżywienia, w tym gorącego posiłku. W celu uzyskania świadczenia należy zgłosić się do pracownika socjalnego.

4) Osoby bezdomne nie posiadające tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego, spełniające kryteria ustawowe, otrzymują prawo do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, na podstawie decyzji administracyjnej.

5) Bezdomnym kobietom z dziećmi udzielana jest pomoc zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, głównie poprzez umieszczenie tych osób w domach dla samotnych matek.

Coraz chłodniejsze noce to trudny czas dla osób, które zmagają się z kryzysem bezdomności.

Pamiętajmy o tym, że każda reakcja i informacja przekazana służbom, może przyczynić się do uratowania czyjegoś zdrowia a nawet życia!

Uwaga!

Jeśli widzisz bezdomnego siedzącego lub śpiącego na przystanku, przed klatką, w parku, na działce lub innym miejscu zadzwoń pod nr 112 i poinformuj odpowiednie służby.

Jeśli osoba bezdomna jest pod wpływem alkoholu, przy niskich temperaturach może dojść do wyziębienia organizmu i śmierci. Aby można było nieść pomoc osobom zagrożonym wychłodzeniem organizmu, odpowiednie służby muszą posiadać informacje o miejscu ich przebywania. Pamiętajmy, że pomoc może każdy. Dlatego też, mając wiedzę o osobie potrzebującej, wystarczy powiadomić odpowiednie służby: policję, straż miejską, czy też pogotowie ratunkowe.

Poniżej przedstawiamy wykaz telefonów pod którymi osoby bezdomne mogą uzyskać pomoc:

- pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Brojcach, ul. Długa 19A tel. (91) 321 03 84 lub (91) 321 05 04 od poniedziałku do piątku w godz. od 07³⁰ do 15³⁰
- Policja - Komenda Powiatowa Policji w Gryficach – dyżurny jednostki tel. 47 78 22 511 lub telefony alarmowe 997 lub 112
- Pogotowie Ratunkowe – Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie- Filia Gryfice tel. (91) 3843324 lub telefony alarmowe 999 lub 112
- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Szczecinie - Dyżurny Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego telefon 91 43 03 342
- Na terenie województwa zachodniopomorskiego działa **bezpłatna, całodobowa infolinia 800-170-010 na ratunek bezdomnym**. W Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego działa bezpłatny, całodobowy numer informacyjno-koordynacyjny. Można tam uzyskać informacje na temat miejsc noclegowych, jadłodajni, punktów, gdzie udzielana jest pomoc rzeczowa, finansowa, prawna i medyczna na terenie całego województwa. Z numeru mogą skorzystać osoby bezdomne wymagające pomocy w okresie zimowym z terenu województwa zachodniopomorskiego, a także osoby dotknięte przemocą w rodzinie.

„Nie bądź obojętny”
W porę udzielona pomoc może uratować czyjeś życie